

Udenrigspolitisk Redegørelse 2020

(Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energiområdet)

Forelæggelsesnotat

Udenrigspolitisk Redegørelse for 2020 er en status over Naalakkersuisuts indsats på centrale områder i løbet af det sidste år, samt perspektiver for udviklingen i den nærmeste fremtid.

Vi lever i en global verden, hvor begivenheder langt væk fra vort land kan få betydelige konsekvenser for vores hverdag. Verden oplever nu hvordan en lokal epidemi kan udvikle sig til en global pandemi. COVID-19 pandemien har ramt verdens lande, inklusiv vores land, og det er netop i sådanne situationer at internationalt samarbejde og kontakter er afgørende.

Den globale internationale agenda har ligeledes haft en stor indflydelse på vores land i det forgangne år – verdens øjne var endnu en gang rettet mod Arktis og Grønland, da flere aktører understregede deres prioritering af Arktis i deres udenrigspolitik. Opmærksomheden er velkomment, og det er særligt afgørende, at sikre Grønlands indflydelse, inddragelse og interesser i den internationale politik. Den øgede opmærksomhed på Arktis giver imidlertid også nye udfordringer. Grønlands prioritet er, at Arktis er et område med lavspænding, samarbejde og fredelige løsninger.

Som en arktisk nation, er det for Naalakkersuisut vigtigt med fokus på mennesket i Arktis, herunder at sikre økonomisk udvikling. En løsning på Pituffik-kontrakten er nøglen til et godt forhold mellem Grønland og USA. Det grønlandske erhvervsliv er de arktiske eksperter, både inden for skibsfart, luftfart, byggeri og andre tjenester. Derfor finder Naalakkersuisut det afgørende, at det grønlandske erhvervsliv bliver tilbudt reelle og retfærdige muligheder for at byde på servicekontrakten. For at en løsning er acceptabel, skal den leve op til tre kriterier:

- om at være bundet til Pituffik
- er konkret og væsentlig
- og sikret for fremtiden.

USA genåbnede i juni 2020 deres konsulat i Nuuk. Naalakkersuisut byder USA velkommen i vores hovedstad, vi ser frem til et øget samarbejde. Der forventes samarbejder inden for investering, handel og uddannelse, herunder gennem projektsamarbejder.

Det er ligeledes vigtigt, at Grønland er repræsenteret i de lande som vi primært samarbejder med. Grønlands udenrigstjeneste etablerer en stadig større kontakthold, og styrker fortsat indsatsen ift. de muligheder og udfordringer vi står overfor. Erfaringerne viser, at Grønland i højere grad selv kan være med til at promovere egne interesser og prioriteter i udlandet gennem oprettelse af egne repræsentationer. Det er samtidigt et vigtigt skridt på Grønlands vej mod et stadig større udenrigspolitisk engagement.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der er et stort behov og potentiale i, at vores land får en permanent og langsigtet tilstedeværelse i Østasien. En åbning af en repræsentation i Østasien vil være et signal til omverdenen om, at Grønlands handelsinteresser også er rettet imod Østasien, og at vi i særdeleshed er ”open for business”. En særlig overordnet opgave for repræsentationen bliver således, at sikre markedsadgangen for de grønlandske fiskeprodukter på de østasiatiske markeder. En repræsentation i Østasien vil allerede blot med sin etablering føre til klarere og mere direkte relationer med myndigheder og aktører i Østasien.

En grønlandsk repræsentation i Østasien vil være med til at styrke nuværende og kommende erhvervsfremstød i Østasien, og vil således fremadrettet være en vigtig platform i dette arbejde.

Repræsentationen skal særligt arbejde for at fjerne eventuelle erhvervmæssige handelsbarrierer. Grønland er f.eks. i direkte konkurrence med vores nabolande i Nordatlanten omkring adgangen til de østasiatiske markeder. F.eks. underskrev Island og Kina en frihandelsaftale i 2014, som har medført en nedsat importtold for islandske fiskeprodukter på det kinesiske marked, og Færøerne åbnede en repræsentation i Beijing i august 2019, hvor der tilstræbes fordele i forhold til den færøske fiskeriekspor.

Der er således et betydeligt behov for etableringen af en formel handelsmæssig relation, som kan sikre det grønlandske fiskerierhvervs adgang til det østasiatiske marked. Grønlandske selskaber eksporterer i disse år for over 2,3 mia. kr. til Østasien. Eksporten sker primært til Kina - ca. 1,5 mia. kr. årligt og til Japan - ca. 850 mio. kr. årligt. Royal Greenland meddelte i deres 2019 årsregnskab, at Kina var blevet deres største marked. Relationen til Østasien er derfor yderst vigtigt for vort lands økonomi.

Det er således Naalakkersuisuts vurdering, at det vil være mest hensigtsmæssigt at etablere den østasiatiske repræsentation i Beijing i Kina.

Vi skal forsat udvikle og øge vores internationale samarbejde, og dermed bidrage til at sikre vores lands politiske interesser og økonomiske udvikling. Dette vil man gøre, ved forsat at engagere og markere Grønland ved internationale forhandlinger, møder, fora og konferencer, og således opnå mest mulig indflydelse på de beslutninger, der tages vedrørende Arktis og Grønland. Vores samarbejde inden for Arktisk Råd og Nordisk Ministerråd omkring bl.a. samfundsudvikling, natur, miljø og klimaspørgsmål og deltagelse på Arctic Circle Assembly, er forsat vigtige og afgørende arenaer for Grønlands ageren på den udenrigspolitiske scene.

Naalakkersuisuts deltagelse i Arktisk Råd arbejde er vigtigt, da vores land er det arktiske land i rigsfællesskabet, og at vi, det grønlandske folk, er rigets arktiske folk. Det er et uforanderligt faktum, og vi ønsker dette fremhævet og behørigt respekteret, herunder i det igangværende arbejde med Kongerigets nye arktiske strategi.

De overordnede linjer i EU's budget for 2021-2027 er forhandlet på plads mellem medlemslandene her i juli i år. Det er godt nyt for vores samarbejde med EU, men forhandlingerne om detaljerne i fordelingen af midlerne fortsætter. Af den grund fortsætter vort embedsværk i Bruxelles deres samtaler med EU.

Storbritanniens beslutning om at forlade EU kommer til at få betydning for Grønland. Britisk udmeldelse af EU uden en aftale kan få konsekvenser for toldfrihed for vores vigtigste eksportprodukter i Storbritannien. Derfor er vores embedsfolk i fuld gang med at udarbejde et udkast til en handelsaftale Storbritannien.

Naalakkersuisut ønsker, gennem vores repræsentation i Island, forsat at vedligeholde og udvide det eksisterende samarbejde med Island, samt styrke de politiske og økonomiske forbindelser. Vi forventer et styrket samarbejde inden for bl.a. luftfart og søfragt. Men også fiskerisektoren, landbrug, turisme, handel og anlægssektoren vil være oplagte områder for udvidet samarbejde.

Med disse ord overlader jeg Naalakkersuisuts udenrigspolitiske redegørelse til Inatsisartuts velvillige behandling.